

Videoclip: introducerea în domeniul logicii matematice, pornind de la o serie de enunțuri pe care le vom studia.

Ce învățăm din clip:

- să analizăm enunțuri din punct de vedere al adevărului, al falsului sau al caracterului de incertitudine pe care-l reprezintă;
- să stabilim legături și consecințe logice între afirmații presupuse adevărate.

În cele ce urmează vă propunem 3 probleme de logică, insistând asupra noțiunilor de ipoteză, concluzie și analizând afirmații din punct de vedere al adevărului, al falsului sau al incertitudinii.

Problema 1.

Acceptăm următoarele 2 afirmații ca fiind adevărate (ipoteze):

(I1) Teodora este mai tânără decât Bogdan.

(I2) Andrei s-a născut la un an după Teodora.

În baza adevărilor reprezentate de cele două afirmații vom stabili dacă următoarea afirmație (concluzie) este **adevărată, falsă** sau are un caracter de **incertitudine**:

(C) Bogdan este mai în vârstă decât Andrei.

Pentru început, **notăm**:

A – vârsta lui Andrei

B – vârsta lui Bogdan

T – vârsta Teodorei

În raport cu notațiile făcute, **analizăm** informațiile din cele două afirmații:

(I1) Teodora este mai tânără decât Bogdan. $\rightarrow T < B$

(I2) Andrei s-a născut la un an după Teodora. $\rightarrow A < T$

Proprietatea de tranzitivitate $\rightarrow A < T < B$, deci **$A < B$**

Concluzionăm: acceptând că primele două afirmații sunt adevărate, cea de-a treia afirmație este certă și adevărată.

Problema 2.

Acceptăm următoarele 2 afirmații ca fiind adevărate (ipoteze):

(I1) Prețul plătit pentru 3 creioane este egal cu prețul plătit pentru 2 pixuri.

(I2) Prețul plătit pentru 4 pixuri este egal cu prețul plătit pentru un stilou.

În baza adevărilor reprezentate de cele două afirmații vom stabili dacă următoarea afirmație (concluzie) este **adevărată, falsă** sau are un caracter de **incertitudine**:

(C) Prețul unui creion este mai mare decât prețul unui stilou.

Pentru început, **notăm**:

C – prețul unui creion

P – prețul unui pix

S – prețul unui stilou

În raport cu notațiile făcute, **analizăm** informațiile din cele două afirmații:

(I1) Prețul plătit pentru 3 creioane este egal cu prețul plătit pentru 2 pixuri. $3C=2P \rightarrow C<P$

(același preț total pentru mai multe obiecte implică preț mai mic pentru un obiect)

(I2) Prețul plătit pentru 4 pixuri este egal cu prețul plătit pentru un stilou. $4P=1S \rightarrow P<S$

Ținând cont de proprietatea de tranzitivitate, rezultă

$$3C=2P \rightarrow C<P$$

$$\rightarrow C<P<S \rightarrow C<S$$

$$4P=1S \rightarrow P<S$$

$$\text{Sau: } S = 4P = 2 \cdot 2P = 2 \cdot 3C = 6C > C.$$

Cele două afirmații analizate conduc la adevărul:

(C) Prețul unui creion este mai mic decât prețul unui stilou.

Cum prețul unui obiect nu poate fi în același timp atât mai mare (strict) cât și mai mic (strict) decât prețul altui obiect, concluzionăm: **acceptând că primele două afirmații sunt adevărate și că ele implică adevăr, rezultă că afirmația (C) este certă, dar este falsă.**

Problema 3.

Acceptăm următoarele 2 afirmații ca fiind adevărate (ipoteze):

(I1) Toate lalelele din grădina Teodorei sunt galbene.

(I2) Toți trandafirii din grădina Teodorei sunt roșii.

În baza adevărilor reprezentate de cele două afirmații vom stabili dacă următoarea afirmație (concluzie) este **adevărată, falsă** sau are un caracter de **incertitudine**:

(C) Toate florile din grădina Teodorei sunt fie galbene, fie roșii.

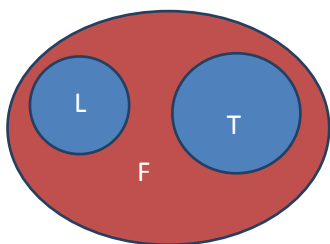
Pentru început, **notăm**:

L – mulțimea tuturor lalelelor din grădină

T – mulțimea tuturor trandafirilor din grădină

F – mulțimea tuturor florilor din grădină

În raport cu notațiile făcute, reprezentăm cu ajutorul diagramelor Venn mulțimile date:

Avem următoarele incluziuni datorate primelor 2 afirmații adevărate:

$$L \subset F \text{ și } T \subset F$$

Cele două incluziuni **nu asigură suficiente** informații pentru a decide dacă:

$L \cup T = F$ (grădina are ca flori doar lalele și trandafiri)

sau

$L \cup T \subset F$ (grădina are și alte tipuri de flori decât lalele și trandafiri)

Concluzionăm: în ipoteza că primele două afirmații sunt adevărate, nu putem afirma că a treia afirmație (concluzia) este adevărată sau falsă, deci (C) **este incertă**.